

Associació d'Amics UAB

www.amicsuab.cat

‘Més de 22.752 dones treballaven ja a meitats del segle XIX a Barcelona.
Exactament el mateix nombre que d’homes. Però on són elles als
museus d’història de la ciutat?’

L’Associació d’Amics de la UAB i el Centre d’Estudis Sobre les Èpoques Franquista i Democràtica (CEFID) van organitzar el debat ‘Dones i història. Reptes i dificultats de recuperar i difondre el seu protagonisme’ el dijous 3 de desembre al Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Durant la primera part de l’acte, la investigadora del CEFID, **Helena Saavedra** va presentar el projecte de recerca ***Recuperar, conservar i difondre. La creació d’un fons oral sobre dones universitàries a Barcelona durant el Franquisme***, cofinançat per l’Ajuntament de Barcelona. Un fons conformat per un conjunt de 28 entrevistes que tenen

com a finalitat recollir les experiències vitals de dones que van néixer entre 1931 i 1956. Totes elles van tenir al possibilitat d’accedir a la universitat durant les dècades dels cinquanta, seixanta i setanta. El fil conductor de les entrevistes gira entorn a l’accés a la universitat i les possibilitats o dificultats que van tenir per desenvolupar una carrera professional acadèmica universitària.

Des d’una perspectiva més global, és també una manera de recuperar un conjunt d’experiències femenines que permeten comprendre les transformacions socials i culturals que es van donar en la segona etapa del règim franquista. Un dels canvis d’abast global per al conjunt de la societat però especialment significatiu en el cas de les dones, ja que significava qüestionar o readaptar el model de dona franquista, que la relegava fonamentalment a la cura de la família i de la llar.

En la segona part de l’acte, **Cristina Borderías**, professora d’Història Contemporània de la UB, especialitzada en la temàtica de treball i gènere; Cèlia **Cañellas**, historiadora, professora de l’IES Ernest

Associació d'Amics UAB

www.amicsuab.cat

Lluch (Barcelona) i membre del grup Historaula i **Mercè Otero**, Centre de Documentació de Ca la Dona van participar d'una taula rodona moderada per **Carme Molinero**, directora de CEFID-UAB, sobre els motius de la invisibilitat de la dona a moltes investigacions històriques, i sobre com aconseguir canviar aquesta situació.

Cristina Borderías va explicar que moltes vegades tenim la sensació de partir de zero, però realment s'ha

fet molt investigació sobre la història de les dones: “Però no hem sigut capaces de visibilitzar o de donar importància al que ja s’ha fet”. I va donar una dada per a la reflexió: “22.752 dones treballaven ja a meitats del segle XIX a Barcelona, segons un cens obrer. Exactament el mateix nombre que d’homes. Però on són elles als museus d’història de la ciutat?”.

Segons **Cèlia Cañellas**, la dona determina l’objecte de recerca, i també la perspectiva metodològica: “Posar l’accent en la dona no és fer mala història”. Va denunciar també una segregació al món editorial i acadèmic dels temes relacionats amb les dones. Molts investigadors, afirma, veuen la història de les dones com una quota de gènere, semblant al que es fa amb la nomenclatura de carrers o les designacions honorífiques.

Com a professora de secundària, un exercici que demanava cada any als seus alumnes era fer una entrevista als seus avis o àvies, sobre el període de la Segona República, Guerra Civil, Postguerra i Franquisme. Les diferències eren evidents, els homes parlaven de la guerra, del front, i després de com progressaven a la vida, del moment en què compraven el primer cotxe, etc. En canvi, les dones sempre ho feien adoptant un paper de subalternitat, restant interès a les seves experiències, parlant de l’emigració, de l’educació dels fills, de com feien la bugada, de la vida familiar, donant més importància a les experiències personal que a les vivències col·lectives socialment com a dones.

Mercè Otero va avisar des del primer moment que parlaria com a feminista: “Les dones joves pensen que el feminisme ha caigut del cel”. Va explicar els inicis del col·lectiu Ca La Dona: “Vam ser les primeres okupes d’un local de l’Ajuntament”. Ca la Dona, ubicada a un local del carrer Ripoll des de fa poc temps, està organitzant actualment un Centre de Documentació: “I la història com l’escrivim? L’hem d’escriure nosaltres o ens l’escriuran? Hem de ser subjectes de la història!”, afirma Otero.

Associació d'Amics UAB

www.amicsuab.cat

Des d'aquest col·lectiu feminista, reconeixen els límits patriarcals de l'Acadèmia, tenen un grup d'història oral des del 1999 i treballen formes creatives per a donar a conèixer el saber de les dones: “No volem que la història de les dones sigui un capítol afegit a cada recerca històrica, no volem ser una quota, sinó que volem un canvi de perspectiva”, afirma.

Aquestes jornades de debat s'emmarquen dins les activitats de **'La Universitat Opina'**, uns debats que l'Associació organitza sobre temes que preocupen la ciutadania amb la voluntat sempre d'oferir una plataforma de reflexió i d'enfortir el nexa d'unió entre la Universitat i la societat. És per aquest motiu que a les jornades hi participen com a ponents, personal acadèmic de diverses universitats, així com persones expertes en la matèria.

De les jornades se'n realitzen fotografies, un vídeo de l'acte complet i una crònica, i algunes d'elles es transcriuen. Podeu trobar informació i material d'altres jornades [aquí](#).

Més informació, fotografies i vídeo de l'acte 'Dones i història. Reptes i dificultats de recuperar i difondre el seu protagonisme' [aquí](#).

